

Nærings- og Fiskeridepartementet

Att:

Postboks 8090 Dep

0032 OSLO

Forslag til tiltak for å redusere bifangst av sjøpattedyr

Generelt

Det vises til Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) sin henvendelse 23. mars d.å. med anmodning om utarbeidelse og høring av forslag om tiltak for å redusere bifangst av sjøpattedyr.

I samsvar med NFD sin bestilling utarbeidet Fiskeridirektoratet høringsnotat med utredning, vurdering og forslag til tiltak. Forslaget ble kunngjort på www.fiskeridir.no og sendt på høring 9. juni til følgende: Lofoten fritidsfiskarlag, Mattilsynet, Norges Fiskarlag, Miljødirektoratet, Norges Kystfiskarlag, Norges Småkvalfangerlag, Norsk industri, Norske Sjømatbedrifters Landsforening, Sametinget og Sjømat Norge. Frist for uttalelse var 8. september.

Vi har mottatt høringsuttalelser fra en del av høringsinstansene, i tillegg til uttalelser basert på kunngjøring på www.fiskeridir.no.

Mottatte innspill er kort referert og må sees i sammenheng med skriftlige innspill fra de ulike organisasjonene. Alle innspill oversendes vedlagt.

Bakgrunn for forslaget

Med virkning fra 1. januar 2022 har USA vedtatt et nytt regelverk som innebærer at det kan gjøres gjeldende importrestriksjoner på fisk og fiskeprodukter fra land som har store bifangster av sjøpattedyr, og som ikke tilfredsstillers USAs standard for dokumentasjon og reduksjon av slike bifangster.

USA benytter Potential Biological Removal (PBR) for å beregne hva som er grensen for akseptabel bifangst. I det nye regelverket er det et krav at bifangstene skal være mindre enn PBR, eller at en ved overvåkning kan vise at bestander som er utsatt for bifangst

likevel kan vokse.

Havforskningsinstituttet (HI) har beregnet at det årlig tas anslagsvis 2 900 niser som bifangster i garnfiske langs kysten. PBR for nise i Norge er beregnet til 2 542 dyr årlig.

Konsekvensene av å ikke innføre tiltak for å redusere bifangst av niser kan dermed føre til importrestriksjoner på torsk til USA. I henhold til det amerikanske importregelverket vil USA kreve sertifikater for (norsk) eksport av for eksempel torsk som beviser at den ikke stammer fra garn, dersom fisk og fiskeprodukter fra garnfiskeriene blir omfattet av et importforbud. Det kan også få konsekvenser for MSC-sertifiseringen.

Kort om høringsforslaget

I regi av HI har kystreferanseflåten siden høsten 2018 gjennomført forsøk med såkalte akustiske alarmer/skremmeinnretninger (pingere) i garnfiske etter torsk og breiflabb. Instituttets forsøk viser 70% - 100% reduksjon av bifangstene av nise i garn med pingere. Dette er i samsvar med flere internasjonale undersøkelser.

I regi av HI ble det avholdt et møte i juni 2019, hvor internasjonale eksperter på bifangst, pingerprodusenter, garnfiskere med praktisk erfaring med pingere, Norges Fiskarlag, NFD, Norsk Regnesentral og forskere fra HI deltok. Ekspertmøtet anbefalte å innføre bruk av pingere på garnfiske etter torsk i Vestfjorden. Bifangstene av nise i Vestfjorden anslås til om lag 920 pr. år. Dersom bifangstene av nise i Vestfjorden kan reduseres med mer enn 70% vil de totale bifangstene av nise i Norge anslås til under PBR-nivå.

Anbefalingen fra ekspertmøtet ble drøftet i «Forskerutvalg om sjøpattedyr 2019». Forskerutvalget sluttet seg til forslaget.

Fiskeridirektoratet har bedt HI vurdere om det kan tenkes øvrige virkemidler enn bruk av akustiske pingere (ADD), som aktivt kan redusere bifangster av sjøpattedyr, eventuelt til et akseptabelt nivå.

HI viser til at bifangster av niser og andre mindre tannhval primært forekommer i stormaskede garn. Internasjonalt regnes akustiske pingere som den mest effektive metoden for å redusere bifangster av nise og mindre tannhval. Dette har blant annet i flere år vært påbudt brukt i noen garnfiskerier i USA (1999) og EU (2004). Erfaringer viser at bifangstene av nise ved bruk av pingere reduseres med 70 % - 100 % og ikke har negative effekter på målarten.

Nærmere begrunnelser for forslaget fremgår av vedlagte høringsnotat.

Høringsinnspillene kommenteres nærmere nedenfor, og samtlige er vedlagt oversendelsen.

Nærmere om høringsuttalelsene

Norges Fiskarlag er positive til at det blir innført tiltak for å begrense fangst av sjøpattedyr av biologiske hensyn, men også for at det er viktig å ivareta både markedsadgang for norske fiskeprodukter i USA og MSC sertifiseringene i norske fiskerier. Norges Fiskarlag støtter forslaget om innføring av pingere ved bruk av garn i statistikkområde 00 (Vestfjorden). Norges Fiskarlag ber om en evaluering når påbudsperioden opphører 30. april, og viser videre til betydningen av at det settes søkelys på rapportering av bifangst av sjøpattedyr, slik at reguleringer i norske havområder til enhver tid baserer seg på best tilgjengelig kunnskap.

Fiskarlaget Nord viser til at tematikken må tas på alvor av hensyn til sjøpattedyr, markedsadgang og utfordringer med MSC-sertifisering. Før det innføres krav om pingere, bør det gjennomføres en utvidet testing av utstyret under vinterfisket i Vestfjorden i 2021. Det bør parallelt settes fokus på rapportering av bifangst av sjøpattedyr.

Norges Kystfiskarlag har betenkeligheter knyttet til de estimerte tallene på bifangst av nise, spørsmål om hvor godt det er utprøvd å bruke pingere på bunnsatte garn, faren for at pingerne ødelegges under haling og usikkerheten rundt faktiske kostnader. Kystfiskarlaget viser til at rapportering av bifangst har vært mangelfull og at det derfor er usikkerhet rundt estimatene av bifangst av nise. Estimatet burde kunne tallfestes mer nøyaktig før et påbud innføres. Kystfiskarlaget viser også til at estimert pris er for lavt. Videre stiller Kystfiskarlaget spørsmål om hva som er gjennomført av funksjonstesting og om pingerne tåler de fysiske belastningene ved setting og haling av garn. Kystfiskarlaget mener at det vil være for tidlig å innføre et påbud for alt garnfiske i Vestfjorden allerede fra 1. januar 2021, og at det vil være fornuftig å innhente mer kunnskap før et påbud innføres. Dette kan f.eks. gjøres ved at det innføres en frivillig ordning fra 2021, og at de som ønsker delta i ordningen gis en form for støtte. Dersom det innføres et påbud begrenset til Vestfjorden, bør det vurderes en økonomisk kompensasjon.

Sjømat Norge støtter Fiskeridirektoratets forslag, både ut fra hensynet til framtidig markedsadgang og fordi det bør være et mål å redusere uønsket bifangst av sjøpattedyr.

Sjømatbedriftene støtter forslaget for å redusere bifangst av sjøpattedyr. Sjømatbedriftene bemerker at det er bekymringsverdig at det ikke er utredet nærmere hvilke vedlikeholdskostnader det er på utstyret og heller ikke om dette utstyret lett kan forsvinne. Sistnevnte både med tanke på kostnad ved innkjøp av erstatningsenheter og med tanke på nedbrytingstid i sjøen. Dersom det skulle vise seg at man mister mange enheter i løpet av en normal sesong med normal bruk, vil det kunne føre til uforholdsmessige høye kostnader for fiskere og belastning på miljøet. Sjømatbedriftene mener det er hensiktsmessig å innføre det som et prøveprosjekt for å kartlegge tap av utstyr og vedlikeholdskostnad av utstyr. Samtidig mener Sjømatbedriftene at en innstramming av rapporteringsplikten vedrørende bifangst av sjøpattedyr vil bidra til bedre grunnlag for forskning og generelt bedre informasjon ut til de som skal utøve fiske.

Miljødirektoratet støtter forslaget, og viser også til at det vil være nyttig å få på plass en reell rapportering av bifangst av både sjøpattedyr og sjøfugl.

Veterinærinstituttet støtter forslaget og viser til den dyrevelferdsmessige gevinsten dette tiltaket vil få. Veterinærinstituttet ønsker å få fram hensynet til dyrevelferd og mener at dette hensynet burde kommet fram i høringsnotatet.

Mattilsynet anser bifangst av sjøpattedyr som et dyrevelferdsproblem som skal unngås så langt det er mulig, og støtter forslaget om krav om bruk av pingere. Forslaget bør ha som formål å redusere bifangsten mest mulig. Det er vist til dyrevelferdsloven § 3, som uttaler at dyr skal behandles godt og beskyttes mot unødige påkjenninger og belastninger. Som følge av dette kravet bør forslaget på sikt også gjelde andre kyststrekninger og andre deler av året. Av konkurransehensyn bør næringen behandles likt. Videre mener Mattilsynet at forslag om bruk av teknologi for å hindre sjøpattedyr i å sette seg fast i garn, må hjemles i dyrevelferdsloven § 20, som sier at jakt, fangst og fiske skal utøves på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte.

Kort oppsummering av høringsuttalelsene

Høringsuttalelsene viser en bred støtte til forslaget både ut ifra hensyn til markedsadgang og hensyn til dyrevelferd. Norges Kystfiskarlag mener at det er for tidlig å innføre et påbud og viser til usikkerhet rundt estimatene av bifangst av nise og at kostnadene vil være høyere enn anslått. Videre uttrykkes det bekymring for om pingerne tåler belastningen ved fiske i Vestfjorden. Sjømatbedriftene viser til at vedlikeholdskostnader ikke er utredet og stiller spørsmål om utstyret kan forsvinne, noe som kan bidra til marin forsøpling. Det er også flere av høringsuttalelsene som tar opp problemstillingen omkring mangelfull rapportering av bifangst av sjøpattedyr.

Kommentarer til høringsuttalelsene

Dyrevelferdsmessige hensyn

Mattilsynet uttaler at forslag om bruk av teknologi for å hindre sjøpattedyr i å sette seg fast i garn, må hjemles i dyrevelferdsloven §20. Fiskeridirektoratet vil imidlertid vise til at de bestemmelsene som tilrås vedtatt ved angjeldende forskrift har hjemmelsgrunnlag i havressursloven, da denne loven ivaretar alle hensyn som ligger til grunn for våre forslag. I tillegg kommer dyrevelferdslovens bestemmelser til anvendelse så langt de passer.

Mattilsynet uttaler videre at forslaget bør ha som formål å redusere bifangsten mest mulig og dermed langt under BPR, som følger av dyrevelferdsloven § 3 om unødige påkjenninger. Kravet bør derfor gjelde andre kyststrekninger. Fiskeridirektoratet viser til at det virker hensiktsmessig å innføre et påbud om pingere for et begrenset område og periode, og så evaluere ordningen.

Usikkerhet i estimatet av bifangst av nise

HI opplyser at beregningene av bifangst av niser nå er fagfellevurdert og akseptert for publisering i *ICES Journal of Marine Science*. Bifangstene er beregnet med fire ulike metoder som alle gir meget god overensstemmelse. Den statistiske usikkerheten i estimatene er svært liten og varierer fra fem til sytten prosent. Dette gir et godt grunnlag for å sammenligne bifangstene før og etter et eventuelt påbud om bruk av pingere.

Belastning og kostnader ved bruk av pingere

Pingerne som i flere år er testet på norske torske- og breiflabbgarn har et ytre «hus» av mykplast og en indre kapsel av hardplast som beskytter elektronikk og batteri. Dette gjør dem meget robuste mot ytre påkjenninger. Havforskningsinstituttet opplyser at pingerne har vært brukt både av fartøy som har garnspill og fartøy som har garnhalere, og det har vært minimalt med problemer med disse pingerne.

Begge pingertypene som har vært testet, er garantert trykksikre til 1 000 meters dybde, og produsentene gir 12-24 måneders garanti.

Rapportering

I høringsnotatet vises det til at vi mottar svært få rapporter om bifangst av sjøpattedyr, selv om fartøy over 15 meter er pålagt slik rapportering. Fiskeridirektoratet har foreslått en gradvis innføring av rapporteringsplikt for samtlige norske fiske- og fangstfartøyer. Forslaget har vært på høring i sommer med frist for innspill 28. august. Fiskeridirektoratet ønsker i denne sammenheng å presisere og bedre tilrettelegge for at bifangst av sjøpattedyr skal rapporteres. Dette vil kunne være et viktig element i det videre arbeidet med å dokumentere bifangster av sjøpattedyr, både ovenfor amerikanske myndigheter, men også i andre sammenhenger. Dette vil være avhengig av at vi mottar troverdige rapporteringer.

Evaluering

HI vil utarbeide et design for kontroll med bruken av pingere i samarbeid med Fiskeridirektoratets Sjøtjeneste og Kystvakten, samt et design for registrering av effekten på bifangstene av nise (inkludert Remote Electronic Monitoring, REM). Dette vil bidra til at effekten av bruk av pingere kan dokumenteres og evalueres.

Forslag til forskrift

Fiskeridirektoratet har vurdert de ulike innspillene og kan ikke se at det i høringsuttalelsene fremkommer innsigelser/opplysninger som tilsier en endring av forslaget slik det fremkommer i høringsnotatet. Vi vil derfor opprettholde forslaget. Forslaget har bred støtte i næringen, og konsekvensene av å ikke innføre tiltak kan føre til importrestriksjoner på torsk til USA, samt få konsekvenser for MSC-sertifiseringen.

Fiskeridirektoratet viser til at vi har få alternative tiltak som vil imøtekomme gjeldende utfordringer. Stenging av områder for fiske med garn hele eller deler av året vil likevel være et alternativt tiltak, som vil kunne gi tilsvarende og bedre resultater enn bruk av akustiske pingere. Tiltaket er imidlertid omfattende og inngripende overfor næringen.

På bakgrunn av det som framkommer ovenfor, foreslås det at følgende bestemmelse inntas i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen (utøvelsesforskriften) § 29a:

«§ 29a. Påbud om akustiske pinger ved garnfiske i statistikkområde 00 (Vestfjorden)

Ved fiske for omsetning med garn innenfor statistikkområde 00 (Vestfjorden) er det fra og med 1. januar til og med 30. april påbudt med akustiske pinger på redskapet. Påbudet gjelder ikke for fiske etter rognkjeks og kveite.

Akustiske pinger skal festes i flytelinen på garnene. Det skal ikke være større avstand mellom de akustiske pingerne enn 200 meter. Akustiske pinger skal ha et frekvensområde mellom 50 kHz - 140 kHz. Signalstyrken for hele varigheten av signalet skal være større enn 145 dB + 5 dB @ 1m. Signalets lengde skal være større enn 300 millisekunder og ha et intervall mellom signaler på 4 - 12 sekunder.»

Med hilsen

Trond Ottemo
seksjonssjef

Guro Gjelsvik
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Nærings- og Fiskeridepartementet Postboks 8090 Dep 0032 OSLO

